

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2020 m. gruodžio 7 d.
(OR. en)

13573/20

COPS 432
CIVCOM 182
POLMIL 188
CFSP/PESC 1064
CSDP/PSDC 601
RELEX 964
JAI 1055

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Delegacijoms

Ankstesnio 13440/20 COPS 425 CIVCOM 180 POLMIL 183 CFSP/PESC 1048
dokumento Nr.: CSDP/PSDC 594 RELEX 940 JAI 1038

Dalykas: Tarybos išvados dėl ES tarpininkavimo siekiant taikos

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados dėl ES tarpininkavimo siekiant taikos, kurias Taryba priėmė 2020 m. gruodžio 7 d. įvykusiame posėdyje.

**TARYBOS IŠVADOS
DĖL ES TARPININKAVIMO SIEKiant TAIKOS**

1. Taryba dar kartą patvirtina remianti tarpininkavimą siekiant taikos kaip vieną iš pagrindinių konfliktų prevencijos ir sprendimo bei taikos kūrimo priemonių pagal bendrą užsienio ir saugumo politiką, kai sprendžiami klausimai, susiję su grėsme taikai. Todėl Taryba palankiai vertina naują ES tarpininkavimo siekiant taikos koncepciją (WK 12466/2020), kuri grindžiama 2009 m. ES tarpininkavimo ir dialogo gebėjimų stiprinimo koncepcija (dok. 15779/09) ir ją pakeičia. Naujoji koncepcija atspindi didesnę Europos Sąjungos (ES) užmojų tarpininkavimo siekiant taikos praktikoje.
2. Smurtiniai konfliktai ir atsirandantys nauji saugumo iššūkiai kelia grėsmę taikai ir stabilumui. Taryba ragina laiku imtis iniciatyvesnių ir ryžtingesnių ES veiksmų konfliktų prevencijos ir sprendimo srityje, be kita ko, pasitelkiant vertybėmis grindžiamą tarpininkavimą siekiant taikos.
3. Taryba pabrėžia vertybėmis grindžiamą ES požiūrį į tarpininkavimą siekiant taikos, kuris remiasi į jos pamatines vertybes. Taryba dar kartą patvirtina tvirtą Europos Sąjungos pasiryžimą toliau propaguoti visuotines vertybes visiems. Pagarba žmogaus orumui, laisvė, demokratija, lygybė, teisinė valstybė ir pagarba žmogaus teisėms ir toliau bus visų Europos Sąjungos vidaus ir išorės politikos aspektų pagrindas.
4. Taryba pabrėžia ES pasiryžimą puoselėti ir stiprinti taisyklėmis grindžiamą tarptautinę tvarką, kurios pagrindas – Jungtinės Tautos, ir užtikrinti veiksmingą daugiašališkumą, grindžiamą pagarba tarptautinės teisės normoms ir principams, tarptautinei humanitarinei teisei, žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugai, be kita ko, pasitelkiant švietimą žmogaus teisių klausimais. Ji primena JT kaip natūralios strateginės ES partnerės vaidmenį užkertant kelią konfliktams ir sprendžiant krizes visame pasaulyje.

5. Taryba pabrėžia, kad ES tarpininkavimo veikla grindžiama atžvalgumu konfliktams ir žalos nedarymo principu. Taryba pripažįsta, kad tarpininkavimas ir taikos kūrimas gali būti ilgi, nelinijiniai ir kartotiniai procesai ir kad rizika, susijusi su įsitraukimu į juos, neturėtų būti kliūtis juose dalyvauti.
6. ES ir jos valstybės narės propaguos moterų ir mergaičių visapusišką naudojimąsi visomis žmogaus teisėmis, lyčių lygybę, taip pat moterų ir mergaičių įgalėjimą kaip vieną iš veiklos visose srityse prioritetų. Šiame kontekste lyčių aspekto integravimas ir moterų visapusiška, vienoda ir prasminga prieiga prie politinių sprendimų priėmimo ir taikos procesų bei dalyvavimas ir lyderystė juose visais lygmenimis yra konkretus ES prioritetas, todėl Taryba pabrėžia, kad šiuo atžvilgiu reikia konkrečių priemonių. Taryba pakartoja ES įsipareigojimą visapusiškai įgyvendinti Moterų, taikos ir saugumo (MTS) darbotvarkę ir palankiai vertina ES tarpininkavimo siekiant taikos koncepcijos indėlį įgyvendinant ES politikos programą MTS srityje.
7. Taryba primena, kad tarpininkavimas siekiant taikos yra ES integruoto požiūrio į išorės konfliktus ir krizes dalis, pagal kurį jis yra politiškai ir veiklos požiūriu nuoseklus ES atsako, grindžiamo bendra konflikto analize Visuotinės ES strategijos kontekste, dalis. Taikant integruotą požiūrį į tarpininkavimą, reikia, kad ES toliau stiprintų būdus, kaip juo sutelkiamos valstybės narės, institucijos, ekspertinės žinios ir atitinkamos priemonės. Taryba patvirtina, kad integruotas požiūris yra tinkamas pagrindas, pagal kurį nustatoma, kokiais būdais ir priemonėmis ES turėtų naudingai remtis laikydamasi savo požiūrio į tarpininkavimą konkrečiame kontekste. Šiuo atžvilgiu civilinės BSGP misijos taip pat galėtų atlikti pagalbinį vaidmenį vykdant taikos stebėseną ir tarpininkavimą, kai aktualu ir pagal atitinkamus jų įgaliojimus.
8. Atsižvelgdama į sudėtingą dabartinių konfliktų pobūdį, dėl kurio reikia laikytis daugialypio požiūrio, Taryba pabrėžia, kad svarbu remti įtraukius taikos procesus, kurie atitinka tarptautinę teisę, siekti suinteresuotųjų subjektų dalyvavimo tarptautiniu ir regioniniu lygmenimis ir įtraukti visus visuomenės lygmenis ir segmentus, nuo politinių lyderių iki pilietinės visuomenės ir vietos bendruomenių, įskaitant jaunąsias kartas, atsižvelgiant į itin pažeidžiamą vaikų padėtį ginkluotuose konfliktuose.

9. Taryba pabrėžia, kad ES tarpininkavimo siekiant taikos pastangose reikia atsižvelgti į klimato kaitos poveikį taikai ir saugumui. Taryba pripažįsta, kad klimato kaita yra grėsmę didinantis veiksnys, kuris sustiprina konfliktus, kelia grėsmę taikos kūrimui ir sukuria naują nenumatytą nestabilumą. Todėl Taryba pabrėžia, kad konfliktų prevencijos, taikos palaikymo ir taikos kūrimo strategijose turi būti nuosekliai atsižvelgiama į su klimatu susijusią riziką.
10. Taryba pabrėžia kultūros paveldo svarbą konfliktų prevencijos ir sprendimo srityje, skatindama švietimą šiuo klausimu, ir ragina vykdant ES tarpininkavimą siekiant taikoms šiems aspektams skirti daugiau dėmesio.
11. Taryba pabrėžia, kad svarbu bendradarbiauti su tarpininkavimo subjektais, visų pirma su tais, kurie taip pat kaip ir ES laikosi principingo ir vertybėmis grindžiamo požiūrio į tarpininkavimą siekiant taikos, ypač su daugiašalėmis ir regioninėmis organizacijomis, kurios gali remtis unikaliais pasitikėjimo santykiais ir yra atviros dialogui palankesnėmis sąlygomis su taikos ir konfliktų procesų dalyviais savo regionuose, pavyzdžiui, ESBO. Ji taip pat skatina partnerystes ir bendradarbiavimą su pilietinės visuomenės organizacijomis ir vietos subjektais, įskaitant tuos, kurie atstovauja šalims ir regionams, kuriuose vyksta smurtiniai konfliktai.
12. Taryba pabrėžia, kad reikia visapusiškai ir laiku išnaudoti ES sverto poveikį ir konfliktams atžvalgas priemones, kad būtų remiami ES tarpininkavimo siekiant taikos tikslai ir kad konfliktuojančios šalys būtų įtrauktos į dialogą siekiant kurti ir išlaikyti taiką.
13. Taryba mano, kad tolesnis ES agentūrų, institucijų ir valstybių narių teikiamas gebėjimų stiprinimas ir mokymas, taip pat praktinių tarpininkavimo gairių teikimas ES tarpininkavimo subjektams, įskaitant valstybes nares, ir ES partneriams, ypatingą dėmesį skiriant klausimams, kurie tampa vis svarbesni tarpininkavimui siekiant taikos, pavyzdžiui, kultūros paveldo išsaugojimui, skaitmeninėms technologijoms, psichikos sveikatai ir psichosocialinei paramai, klimato kaitai, ribotai prieigai prie gamtos išteklių, visų pirma vandens, ir aplinkos būklės blogėjimui, bus svarbūs siekiant užtikrinti nuolatinę ES tarpininkavimo praktikos plėtotę.

14. Konfliktų prevencijos ir tarpininkavimo aspektai turėtų būti atspindėti ES strateginiuose ir programavimo dokumentuose ir įtraukti į Tarybos darbą bendros užsienio ir saugumo politikos srityje. Taryba prašo EIVT per vienerius metus, o vėliau – kasmet, Politiniam ir saugumo komitetui pateikti pažangos, padarytos įgyvendinant koncepcijoje išdėstytus pagrindinius elementus, ataskaitą.
-